עד ב מיי׳ שם פ״ט הלכה

עו ד מיי׳ שם הלכה ט: עו ה מיי שם פרק י הלכה א:

עח ו מיי׳ שם פרק ט הלכה ז: עם ז ח מיי׳ שם הלי ט:

ם מיי׳ שם הלכה יא ופ"ב שם הלכה ב ג: בא י מיי' פ"ב מהלכות עבודת כוכבים הלכה

יוםי ואינטריך דלא חימא נימוקו פימן רמא סעיף א: סנהדרין הלכה ג סמג לאוין רט ריא טור וש"ע מו"מ סימן כז סעיף א: פרמתי :3 טוש"ע שם סעיף פה ג מיי׳ פ״ט מהלכות

יסודי התורה הלכה ב יו"ד סימן רעו סעיף ט: בד ע מיי' שם הל' ה: בח פ מיי' פ"ב מהל' שבועות הלכה ב והלכה

מוסף רש"י

דבכולן נאמר בהן בכל הכתוביו ונעלם. בקרבן עולה ויורד, שבועת וטומאת מקדש נאמר ונעלם, 'סלשיו. וכאן. בשבועת עדות, לא נכאן. נשנט, נאמר ונעלס (לעיל בה: לא: וכעי"ז כריתות ט.). שלח ביד עבדו. המוגע **השביען ביד עבדו** (לעיל לאט. שאם אתם יודעיו לו עדות. לגעל דינו (שם). יכול יהו חייבין. העדים קרבן שבועת העדות אם לא העידוהו (ערכין יח.). והרי לא ייחד עדיו. שהרי השביע את כולו וחח. סטרי טספע לתו סוק (שם, ועי"ש גירסא אחרת בגמ'). אם לוא יגיד כתיב. שכתוב מלא למדרש אם לו לא יגיד ויישה שפטור וונט נוודים מט נו לא יגיד ונשא עוני, שמשמע שהוא תובעם (לעיל לב.)

רבינו חננאל (המשך) כל העומדין כאן ייחד עדיו וחייבין. אמר לשנים [כר׳] שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני. והן יודעין לו עדות עד מפי עד. יכול יהו חייבין. ת״ל אם לא יגיד ונשא עונו בראוין להגיד הכתוב הנתבע משביע אני עליכם כו' הרי אלו פטורין עד שישמעו מפי התובע. ופרשה ר' אלעזר מדכתיב הא לאחר אם לא יגיד

ופו שורד אלעוו מוכונים אם לוא יגיד כלומר אם לו לא יגיד ונשא עונו.

אן שהיה אחד מהן קרוב או פסול הרי אלו פטורין. אף על גב עג א מיי׳ פייי מסלכות דכבר שמענו דאין נוהגת אלא בראוין להעיד אינטריך למיתני היה מחויב שהיה יכול לומר חוזרני בי: **משביע אני עליכה**. כולה הכא דאפי׳ אם יש שלשה עדים והשנים כשרים פטורין דעדות מתני׳ מפרש בגמרא: גב׳ ויש לו. שיש ממון עליו: והוא עד. ביוד ה"י. אע"ג דההוגה את

השם באותיותיו אין לו חלק כו'ש שמא כיון שאינו מתכוין לשם מותר. גם זה מתוספות רבינו משה: יבפר"ח (ו) גרס א״ד מן השם אינו נמחק ותימה דמאי שנא מל"ב מלבחות וש"ד משדי דנמחקין לפי שחין שם בפני עלמו ושמח משום לבס המיוחד הוא יש להחמיר בו פב כ מיי פייה מהלי מתרים הלכה ברבי לאון ריע טור שויע יוידי יוםר ואינטריד דלא חימא ניימיה יוםר ואינטריד דלא חימא ניימיה

עמו וכן [גרס] ר"ח:

להכי כתבה רחמנא לעדות גבי שבועת בימוי וגבי מומאת מקדש וקדשיו "דבכולן נאמר בהן ונעלם וכאן לא נאמר בהן ונעלם לחייב על המזיד כשוגג: מתני משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן הרי אלו פטורים שאין חייבין אלא על תביעת ממון כפקדון ימשביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני הרי אלו פטורים מפני שקדמה שבועה לעדות יעמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לי

עדות שתבואו ותעידוני הרי אלו פמורין י'(עד שיהא מתכוין להם) אמר לשנים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני שבועה שאין אנו יודעין לך עדות והם יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול יהרי אלו פטורין ישלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אלו פמורין סועד שישמעו מפי התובע: גמ' ת״ר משביעני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא נתן יכול יהו חייבין ת"ל יתחמא תחמא לגזירה שוה נאמר כאן תחמא ונאמר להלן תחמא מה להלן בתביעת ממון ויש לו אף כאן בתביעת ממון ויש לו: משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות כו': ת"ר משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהוְ חייבין ת"ְל יושמעה קול אלה והָוא עד או ראה או ידע מי שקדמה עדות לשבועה ולא שקדמה שבועה לעדות: עמד בבית הכנסת ואמר משביעני עליכם: אמר שמואל יאפילו עדיו ביניהן פשימא לא צריכא דקאי עילויהו מהו דתימא כמאן דאמר להו דמי קמ"ל תניא נמי הכי ראה סיעה של בני אדם עומדין ועדיו ביניהן ואמר להן משביעני עליכם סיעה אם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני יכול יהו חייבין ת"ל והוא עד והרי לא ייחד עדיו יכול אפילו אמר כל העומדין כאן תלמוד לומר והוא עד והרי ייחד עדיוֹ: אמר לשנים משביע אני עליכם: ת"ר אמר לשנים משביע אני עליכם פֿלוני ופלוני אם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוני והן יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול יכול יהו חייבין ת"ל יאם לא יגיד ונשא עונו בראוין להגדה הכתוב מדבר: שלח ביד עבדו וכו': ת"ר שלח ביד עבדו או שאמר להן הנתבע משביעני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוְהו יכול יהו חייבין תִ"לְ אם לא יגיד ונשא עונו מאי תלמודא אמר ר"א אם לוא יגיד כתיב אם לו לא יגיד ונשא עונו ואם לאחר לא יגיד פמור: מתני' משביעני (אני) עליכם מצוה אני עליכם אוסרכם אני הרי אלו חייבין בשמים ובארץ הרי אלו פטורין באלף דלת ביוד הי בשדי בצבאות בחנון ורחום בארך אפים ברב חסד ובכל הכנויין הרי אלו חייבין במל בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים פוטרין יהמקלל אביו ואמו בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים פוטרין יהמקלל אביו ואמו בכולן חייב דברי ר"מ וחכמים פוטרין המקלל לעצמו וחבירו בכולן עובר בלא תעשה פיככה ה' ואו אלהים וכן

 יככה אלהים זו היא אלה הכתובה בתורה אל יכך ויברכך וייטיב לך ר"מ מחייב וחכמים "פומרין:
 משביעני עליכם מאי קאמר אמר רב יהודה הכי קאמר משביע אני עליכם בשבועה האמורה בתורה מצוה אני עליכם בצוואה האמורה בתורה אוסרכם אני באיסור האמור בתורה אמר ליה אביי אלא הא דתני רבי חייא כובלכם אני הרי אלו חייבין כובל באורייתא מי כתיב אַלא אמר אביי ה"ק יִמשביע אני עליכם בשבועה מצוה אני עליכם בשבועה אוסרכם אני בשבועה כובלכם אני בשבועה: באלף דלת ביוד הי בשדי בצבאות בחגון ורחום בארך אפים ברב חסד: למימרא דחגון ורחום שמות נינהו ורמינהי יש שמות שנמחקין ויש שמות שאין נמחקין פאלו הן שמות שאין נמחקין כגון אל 🗈 אלהיך אלהים אלהיכם אהיה אשר אהיה אלף דלת ויוד הי שדי צבאות הרי אלו אין נמחקין "אבל הגדול הגבור הנורא האדיר והחזק והאמיץ העזוז חנון ורחום ארך אפים ורב חסד הרי אלו נמחקין אמר אביי ימתניתין במי שהוא חנון

פטור: הני כולהו דתגן משביע אני עליכם. פירשה רב יהודה משביע אני עליכם בשבועה האמורה בתורה. ודחה אביי ואוקמה משביע אני עליכם בשבועה. מצוה אני עליכם בשבועה. ולא צריך האמורה בתורה אלא המשביע בשבועה בלבד חייב (אבל המשביע בשבועה בלבד חייב). אבל המשביע עדיו בשמים ובארץ פטורין. המשביע בשבועה ביגד היייב (אבל המשביע בשבועה ביגד חייב). אבל המשביע עדיו בשמים ובארץ פסורין. המשביע (בה') [בא"דף דל"ת] ביה בשדי בצבאות בחנון ברחום בארך אפים ברב חסד ובכל הכנויים חייב. ואקשינן עלה וכי חנון ורחום שם הוא [ורמינהי] אלו שמות שאין ומחקין אל אלהים אלהינס אלהיהם אלהיך אהיה אשר אהיה שדי צבאות הרי אלו אין נמחקין. ואלו שנמחקין הגדול הגבור הנורא החזק ל) האמת עיזוו חנון ורחום ארך אפים רב חסד. ופירק אביי מתני' משביעם במי ששמו רחום במי ששמו חנון.

ומשני להכי כתבה כו': בותני' אלא על תביעת ממון כפקדון. שאילו העידוהו היו מחייבין אותו ממון אבל זה אם העידוהו לא

שהיה עד באותה שעה: פשיטא. דאי לא עדים ביניהן מאי אילטריך למיתני במתניחין פטורין: לא לריכא דקאי עלייהו. שעומד בלד עדיו: מהו דתימא. ודאי להנך דקיימי גביה קאמר והרי ייחד עדיו קמ"ל: מניא נמי הכי. דאף על גב דגבייהו קאי פטורין: ראה סיעה של בני אדם ועדיו ביניהן. ע"כ בדקאי גבייהו קאמר מדקאמר סיפא כו' ח' אפי׳ כל העומדין כאן ת"ל והוא עד: הרי ייחד עדיו. דכיון דאמר עומדין כאן אותן העומדין אללו ייחד וחייבין ואי לא פריש הכי בהדיא תנא ברישא פטורין: אם לוא יגיד. כתיב מלא למדרש ביה לו לא: בותבר' מצוה אני עליכם. בגמרא מפרש: באל"ף דל"ת. שם הכתוב בחל"ף דל"ת: ביו"ד ה"י. שם הכתוב ארבע אותיות הכתוב ביו"ד ה"י: המהלל בכולו. מברך את השם באחד מהם כגון יכה פלוני את פלוני שוה הוא חיובו כשמקלל שם בשם: חייב. מיתה: המקלל עלמו כו'. מפרש בגמרא [לו.]: יככה ה' אלהים וכן יככה אלהים גרס במתני' וכן כתוב ונקוד בסדר משנה מוגחת ודווקנית: זו היא אלה. אם אמר לעדים אחד מן המקראות שבקללות יככה השם בשחפת וגו׳ אם לא תעידוני וכן (ג) יככה השם כגון שהיה אחד קורא קללות שבתורה ואמר לעדים כן ש יככה אם לא מעידוני זו היא אלה דהא כתיב בהם י ככל אלות הברית: אל יכך. אם תעידוני או יברכך אם תעידוני י וכפר: ר' מחיר מחייב. (ד) מכלל לאו אתה שומע הן אל יככה אם מעידוני ואם לא תעידוני יכך: במ' בלווחה החמורה בחורה. אלה (ה) המצות 0 כתב בפרשת נדרים (ויקרא כו): לובלכם. לשון אסירה בכבלי ברזל (מהלים קמט): אוסרכם אני בשבועה. מזכיר את השם באחד מכל הלשונות הללו:

 ה) [לעיל כה: לה: כריחות
 ט.], ב) [ירושלמי ל"ג],
 ג) [לעיל לה:], ד) [שם לג:], ה) [ערכין יח.], 1) [סנהדרין סו.], 1) [ל"ל יככם וכן הוא בפיסקא דלקמן לו. ומפורש ברש"י שם ד"ה ויתיב וקאמר כו' וכן יככם ובד"ה אמר ליה כו' יככס כו' ע"ש מוכח להדיא דל"ל יככס ול"ע בתוי"ט ורש"ל ע"ש בתוי"ט ד"ה יככהן, ק) ול"ל יכולן, ט) [וכן. רש"ל], י) [דברים כט], כ) ל"ל וכפרו. רש"ל, ל"ל דכתיב. רש"ל. מ) [סנהדרין ל.], נ) שייך לע"ב, ס) [ג"ו שייך לע"ב],

תורה אור השלם ו. וְנֶפֶּשׁ כִּי תָחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אֶלֶה וְהוּא עד או ראה או ידע אם לוֹא יַגִּיד וְנֶשָּׂא עֲוֹנוֹ:

ויקרא ה א .2. נפש כי תחטא ומעלה מַעל בַּיִי ְוְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוּ בְּפָקֶדוֹן אוֹ בִתְשׁוּמֶת יָד בָּפָקֶדוֹן אוֹ בִתְשׁוּמֶת יָד אוֹ בְגָּזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת עֲמִיתוֹ: ויקרא ה כא 3. יַבְּכָה יְיָ בַּשַׁחֶפֶּת ובדלקת ובקדחת וּבַּחַרְהַבּ וּבַשֶּׁרָּבּ ובירקון ורדפור דברים כח כב

הגהות הב"ח

(ה) במשנה יככה ה' וכן . יככם אלהים: (ב) רש"י (ג) ד"ה זו היא וכו' וכן כני מאיר מחייב דמכלל ובני אל ---הק"ד: (ה) ד"ה בלוואה האמורה בתורה אלה בפר"ח. נ"ב עיין בע"ז דף י"ח ע"ל בחום׳ ד"ה הוגה :[ה"כ הגרע"א]

הגהות הגר"א במשנה אלקים.

מחק: [ב] גם' שאין

מחקין כגון אל אלוה כל"ל

(ועמ"ד רבינו ביו"ד סימן

רע"ו ס"ק י"ט):

רבינו חננאל

להכי כתב רחמנא לעדות גבי שבועת ביטוי וגבי טומאת מקדש וקדשיו דבכולהו כתיב ונעלם ובעדות לא כתיב ונעלם אני עליכם שתעידו לי שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זוז ולא תחטא תחטא מפקדוז. תביעת ממון ויש לו עליו

הבים נפתר של תובע. משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות תעידו לי. וידעו לו עדות אח״כ. וכפרו בהן פטורין. שנאמר ושמעה קול אלה והוא עד. כלומר מקודם האלה. בעינן שקדמה עדות לאלה ולא שקדמה האלה לעדות. עמד בבית הכנסת ואמר משביע אני עליכם כו' עד פטורין. וכן אם יודעין לו עדות עד מפי עד. או לעדות. עמד בבית הכנסת האמר משביע אני עליכם כו' עד פטורין. וכן אם יודעין לו עדות עד מפי עד. או שהיו קרובין או פסולין פטורין: ת"ר עמד בבית הכנסת ואמר משביעני עליכם שתבואו ותעידו לי יכול יהו חייבין. ת"ל ושמעה קול אלה והוא עד. עד שיהא מתכוין להם פ"י והוא מתכוין לעד אמר שמואל ואפילו עדים ביניהן. וחזי להו ודעתיה עילויהו. מהו דתימא כמה דמתכוין ואמר להו דמי קמ"ל. תניא נמי הכי ראה סיעה של בני אדם ועדיו ביניהן כו' עד יכול אפי" אמר כל העומדין כאן. ת"ל והוא עד וכיון שאומר